

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Stretnutie vedenia NBS s predstaviteľmi subjektov kapitálového trhu, dôchodkového sporenia a poisťovní v Slovenskej republike

Bratislava 31. mája 2018

Obsah

1. Trendy a riziká v slovenskom finančnom sektore
2. Aktuálne zmeny v oblasti regulácie trhu s cennými papiermi, v dôchodkovom sporení, v poisťovníctve a vo finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve

1.

TRENDY A RIZIKÁ V SLOVENSKOM FINANČNOM SEKTORE

Obsah prezentácie

- Vývoj v poistnom sektore
- Vývoj v sektore kolektívneho investovania
- Vývoj v sektore starobného dôchodkového sporenia
- Vývoj v sektore doplnkového dôchodkového sporenia

Ziskovosť a solventnosť poisťného sektora

Ziskovosť

- Čistý zisk poisťného sektora po očistení o mimoriadne vplyvy medziročne vzrástol o 13,1 %
  - Bez zohľadnenia mimoriadnych vplyvov by čistý zisk zaznamenal pokles
  - Rozšírenie odvodu z časti poisťného na všetky odvetvia neživotného poistenia
- Anualizované ROA sa medziročne zvýšilo na 2,46 %

Solventnosť

- Solventnosť sektora sa medziročne znížila, no zároveň zostáva na dostatočnej úrovni
  - Pokrytie SCR na úrovni 2,0 (rozpätie poisťovní od 1,4 do 3,4)
  - Pokrytie MCR v priemere 5,2 (rozpätie poisťovní od 1,2 do 9,5)
  - Pomerne výrazný pokles nastal v marci 2017 predovšetkým v prípade poisťovní s vyšším krytím SCR
  - Viaceré poisťovne zaznamenali pokles aj v poslednom štvrtroku 2017
  - Niektoré poisťovne rozdelili pomerne významnú časť kapitálu akcionárom

Hlavné trendy v poistení

Životné poistenie

- Hrubé predpísané poistné v klasickom životnom poistení vzrástlo o takmer 10 %
  - Nárast zaznamenalo poistenie s podielom na zisku ako aj ostatné životné poistenie
- Výrazne rastová dynamika v predpísanom poistnom v IŽP (o 20 % medziročne)
  - Pomalší rast nákladov na poistné plnenia na úrovni 13 % medziročne
- Ostatné odvetvia životného poistenia intenzívne rástli

Neživotné poistenie a aktívne zaistenie

- V neživotnom poistení rástli všetky tri významné odvetvia
  - Predpísané poistné v PZP medziročne vzrástlo o 9,9 %
  - Havarijné poistenie sa zvýšilo o viac ako 10,2 %
  - Poistenie majetku rástlo miernejšie na úrovni 2,9 %
- Podiel zaistenia poklesol na 26 % z predpísaného poistného

Hlavné trendy v poistení

Technické rezervy

- Technické rezervy vzrástli o 4,4 %
  - V neživotnom poistení a aktívnom zaistení o 1,1 %
  - V neživotnom poistení ide o pozitívnu zmenu trendu oproti poklesu technických rezerv z roka 2016

Umiestnenie technických rezerv

- Technické rezervy klasického životného poistenia sú naďalej umiestňované najmä do dlhopisov, avšak ich podiel postupne klesá
  - Postupný pokles podielu štátnych dlhopisov
  - Mierne poklesli aj podnikové dlhopisy
  - Rast zaznamenali investície do podielových fondov, nehnuteľností, peňažných prostriedkov ako aj hypoték a úverov
- V regionálnom rozlíšení naďalej dominujú slovenské investície

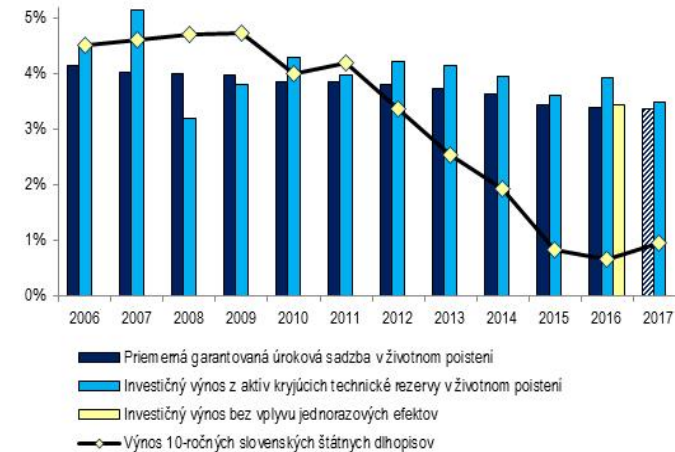
Riziká v poistnom sektore

Riziko nízkych úrokových sadziieb

- **Investičný výnos v priebehu roka postupne klesal pod vplyvom nízkych úrokových sadziieb**
  - Anualizovaný investičný výnos 3,48 %
  - Priemerná garantovaná sadzba v klasickom životnom poistení 3,4 % (december 2016)
  - Riziká nízkych úrokových sadziieb zostávajú naďalej prítomné

Porovnanie garantovanej sadzby v životnom poistení s výnosnosťou

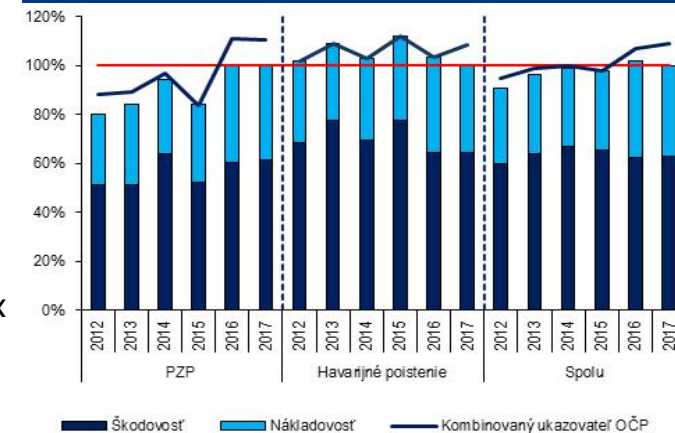

Zdroj: NBS.

Riziko nadmerného konkurenčného tlaku v poistení áut

- **Kombinovaný ukazovateľ poistenia áut zaznamenal zlepšenie, aj keď po započítaní odvodu časti poistného skončil nad hranicou 100 %**
  - Kombinovaný ukazovateľ klesol na 99,6 %, po započítaní odvodov stúpol až na 109,1 %
  - V ostatných odvetviach neživotného poistenia je jeho hodnota dostatočne pod 100 %

Vývoj škodovosti, nákladovosti a kombinovaného ukazovateľa PZP v poistení áut

Zdroj: NBS.

Riziko chýbajúcej právnej úpravy pri náhrade nemajetkovej ujmy z PZP

- **Právna neistota pre poistný sektor**
  - Rastúci počet súdnych sporov
  - Chýbajúca legislatíva, nejednotná súdna prax
  - Vplyv na tvorbu technických rezerv a určenie primeranej výšky poistného

Dynamický rast aktív v kolektívnom investovaní porovnateľný s historickým rekordom pred desiatimi rokmi

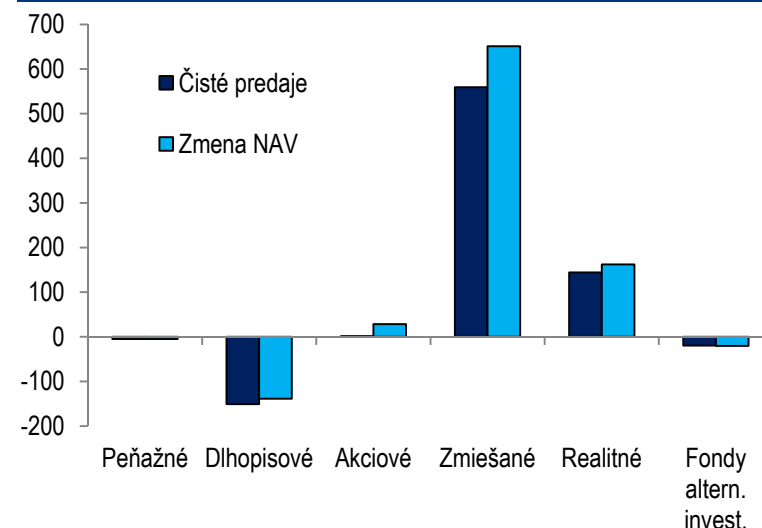
- Čistá hodnota aktív (NAV) v tuzemských a zahraničných podielových fondoch distribuovaných v SR sa zvýšila o 1 032 mil. €
  - Táto hodnota prírastku prekonalala aj pre sektor veľmi úspešné roky 2013 - 2014 a tesne sa priblížila historickému rekordu ešte z roku 2007
  - Oproti bezprostredne predchádzajúcemu roku sa tempo kumulácie prostriedkov v podielových fondoch zrýchlilo trojnásobne
- Oživenie sa dostavilo najmä na strane tuzemských podielových fondov, ktoré sa postarali o zhruba dve tretiny celkového nárastu NAV
- Akcelerácia bola zaznamenaná aj pri zahraničných podielových fondoch, hoci v porovnaní s tuzemským segmentom menej výrazná
  - Aj to však postačovalo na vytvorenie nového historického rekordu z pohľadu absolútnej výšky prírastku v tejto skupine fondov
- Čisté predaje v tuzemských podielových fondoch dosiahli za rok 2017 úroveň 529 mil. € a postarali sa tak rozhodujúcou mierou o celkový nárast ich NAV
  - Takýto rozsah čistých predajov predstavoval viac ako 5 násobný skok v porovnaní s rokom 2016
  - Najväčší prílev prostriedkov od klientov bol pozorovaný v posledných dvoch mesiacoch sledovaného obdobia, keď v oboch z nich pribudlo okolo 80 mil. €
- Jednoznačne najväčší prísun nových prostriedkov do tuzemských podielových fondov prišiel tradične zo sektora domácností

Dopyt klientov bol koncentrovaný v zmiešaných podielových fondoch, dlhopisové fondy zaznamenali redemácie

- Najvyšší rozsah nárastu NAV (651 mil. €) aj čistých predajov (559 mil. €) sa v roku 2017 realizoval v zmiešaných podielových fondoch
- S odstupom nasledovali realitné podielové fondy, kde sa suma aktív zvýšila o 162 mil. € a čisté predaje boli len o niečo nižšie
- Dlhopisové podielové fondy sa vyznačovali relatívne vysokým objemom redemácií (151 mil. €), čím sa v mierne intenzívnejšej podobe zopakovala situácia z roka 2016
- Odlev prostriedkov v hodnote zhruba 20 mil. € zasiahol aj podielové fondy alternatívnych investícií
- Čisté predaje v kategóriách peňažných fondov a akciových fondov dosiahli v sledovanom období iba zanedbateľné objemy
- Zmiešané a dlhopisové podielové fondy, ktoré končili rok 2016 s prakticky rovnakým stavom NAV, sa vplyvom vyššie uvedených protichodných zmien od seba v aktuálnom sledovanom období odpútali
  - Zmiešané fondy tak prebrali pozíciu skupiny podielových fondov s najväčším objemom spravovaných aktív
- Zo zahraničných podielových fondov sa NAV najviac rozrástla v kategórii akciových fondov

Čisté predaje a zmena NAV v roku 2017 podľa kategórií tuzemských podielových fondov (mil. EUR)

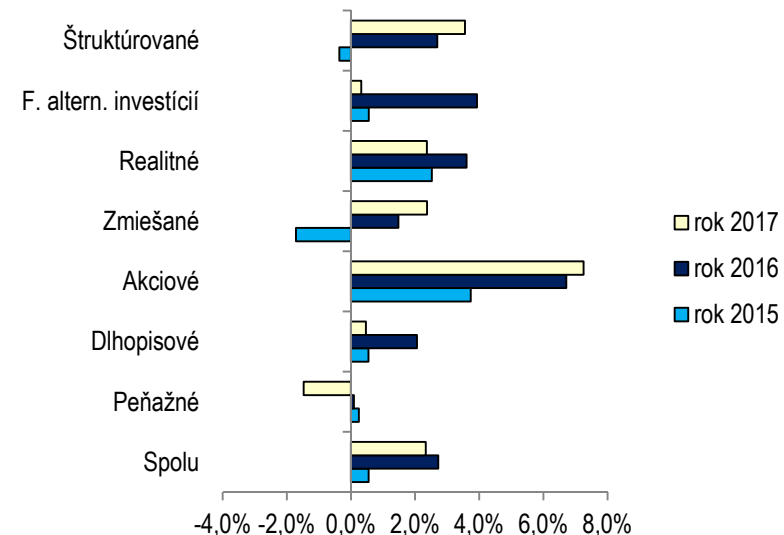

Mierny pokles vo výkonnosti podielových fondov aj v ziskovosti správcovských spoločností

- Vo viacerých kategóriách tuzemských podielových fondov nastala na agregátnej úrovni zmena v základnej štruktúre aktív
  - V akciových a zmiešaných fondoch sa podobne ako v predošlom roku zvýšilo zastúpenie akcií a podielových listov
  - V realitných podielových fondoch sa otočil predošlý trend a váha priamych či nepriamych investícií do nehnuteľností sa znížila
- Viac ako 80 % nárastu objemu aktív v tuzemskom segmente kolektívneho investovania prislúchalo podielovým fondom zastrešeným smernicou UCITS, pri zahraničných to bolo až vyše 90 %
- Priemerná ročná nominálna výkonnosť celkovo za všetky tuzemské i zahraničné PF, bola v roku 2017 pri hodnote 2,3 % len o trochu nižšia ako v predošlom kalendárnom roku
  - Najvyššie zhodnotenie na úrovni 7,3 % dosiahli akciové podielové fondy
- Sumárny zisk tuzemských správcovských spoločností za rok 2017 bol s hodnotou 16,5 mil. € o 14 % nižší ako v predchádzajúcom roku
  - Čisté výnosy z poplatkov a provízií boli pritom medziročne o takmer desatinu vyššie
  - Pokles ziskovosti ide na vrub nižších výnosov z niektorých mimoriadnych položiek výsledovky

Výkonnosť jednotlivých kategórií podielových fondov

Najvyšší nárast počtu sporiteľov za posledné roky; rast NAV ťahaný zvýšeným prílevom príspevkov

- V systéme starobného dôchodkového sporenia počas roku 2017 pribudlo vyše 50 tisíc sporiteľov
  - Nárast takéhoto rozsahu je výrazne najvyšší za posledných 11 rokov
- Zintenzívnil sa tak ešte trend zvýšeného prílevu sporiteľov, ktorý sa začal v polovici roka 2015
- Pretrvával dlhodobjší vývoj záujmu o rastové a najmä indexové fondy a postupného, hoci len mierneho, odklonu od dlhopisových garantovaných fondov
- Zastúpenie zmiešaných dôchodkových fondov sa už ďalej nezmenšovalo, ale ostalo marginálne
- Medziročný nárast čistej hodnoty aktív (NAV) dosiahol 657 mil. €
  - V absolútnom aj relatívnom vyjadrení išlo o prírastok porovnateľný s rokom 2016
- Mierne zrýchlenie tempa kumulácie majetku v dôchodkových fondoch sa odvíjalo od vyššieho objemu odvedených príspevkov
- Suverénne najväčší relatívny medziročný nárast objemu majetku, takmer o polovicu, zaznamenali indexové dôchodkové fondy
  - Je to do veľkej miery dôsledok zmeny preferencií časti sporiteľov, ktorí sa rozhodli presunúť do indexových fondov prostriedky, ktoré dovtedy držali na osobných účtoch iných typov dôchodkových fondov, najmä dlhopisových
- Trhový podiel podľa NAV sa v dlhopisových dôchodkových fondoch znížil o 3 p. b. a poklesol tesne pod 80 %, zatiaľ čo zastúpenie indexových fondov sa zvýšilo na 8 % a pomerne rýchlo tak v tomto ukazovateli dobieha akciové fondy s podielom 12 %

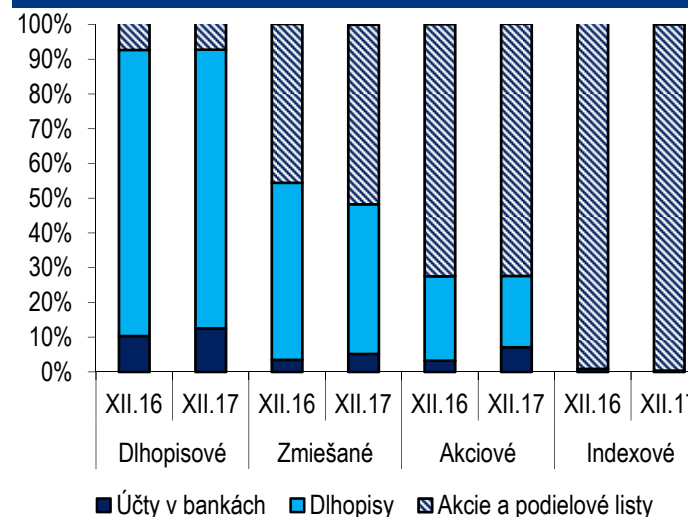
Starobné dôchodkové sporenie

Základná štruktúra majetku dôchodkových fondov bola bez výraznejších zmien, čo ale prinieslo prerušenie viacerých dlhodobých trendov

- V skladba agregátneho portfólia dlhopisových dôchodkových fondov nastali mierne zmeny až ku koncu sledovaného obdobia
  - Išlo o odpredaj dlhopisových nástrojov z týchto fondov, ktorých podiel sa znížil o 2 p. b. na 80 %
  - Z dlhodobejšieho hľadiska však došlo týmto k ukončeniu niekoľko rokov trvajúceho trendu posilňovania dlhopisovej zložky v majetku tohto typu dôchodkových fondov
- O niečo výraznejší úbytok investícií do dlhopisov a zvýšenie váhy vkladov v bankách bolo možné pozorovať aj v akciových dôchodkových fondoch
  - Vývoj dlhopisového zastúpenia nadviazal na dlhodobejšiu klesajúcu tendenciu z minulosti
- Podiel akciových investícií v akciových DF ostal nezmenený na úrovni tesne pod hranicou 70 % NAV, čím sa prerušil niekoľko rokov trvajúci trend jeho rastu
- Zmiešané dôchodkové fondy vykázali v priebehu roka 2017 nárast akciového vystavenia z 35 % na 44 % NAV
  - Okrem cieleného nakupovania väčšieho množstva individuálnych akcií, a najmä podielových listov akciového zamerania, k tomu dost' významne prispel aj efekt ocenenia

Zloženie portfólií dôchodkových fondov podľa typu

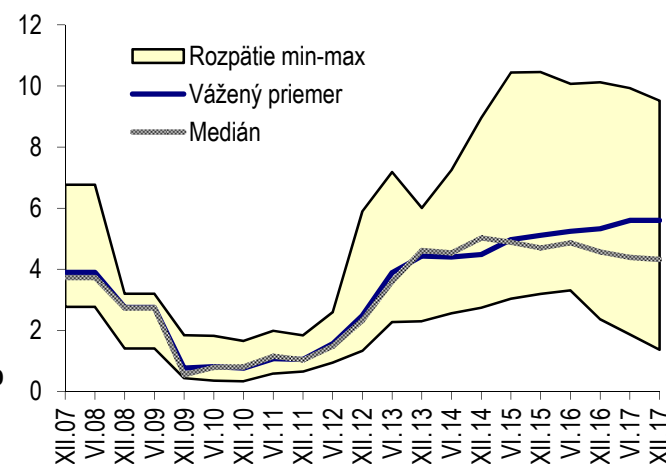

Meniaci sa pohľad na vývoj úrokových sadzieb prispel k zastaveniu dlhodobého trendu zvyšujúcej sa úrokovej citlivosti dôchodkových fondov

- Vážená priemerná zostatková splatnosť dlhových cenných papierov ešte v prvom polroku 2017 pokračovala v pozvoľnom rastovom smerovaní z minulosti, keď sa mierne zvýšila o 0,3 roka, následne sa držala okolo konštantnej hladiny 5,6 roka
  - Tento nárast bol ťahaný iba troma dlhopisovými dôchodkovými fondmi, zvyšná väčšina dôchodkových fondov však zaznamenala pokles zostatkovej splatnosti dlhopisov v rozmedzí od jedného mesiaca do jedného roka
  - Zvýraznilo sa tak roztváranie nožníc medzi váženou priemernou a mediánovou hodnotou ukazovateľa splatnosti
- Stabilizácia, resp. v mnohých individuálnych prípadoch aj pokles parametrov splatnosti a durácie, je zrejme do istej miery odrazom postupne sa meniacich očakávaní vo vzťahu k budúcemu vývoju úrokových sadzieb
- V posledných rokoch klesajúci podiel domácich aktív sa najmä vďaka vyššiemu objemu vkladov v slovenských bankách tento krát mierne zvýšil
- Celková vážená priemerná nominálna výkonnosť DF za rok 2017 bola o niečo nižšia ako v predošlom roku
  - Vzhľadom na nárast inflácie je rozdiel v reálne vyjadrenej výkonnosti ešte značnejší
- Sumárny zisk dôchodkových správcovských spoločností za rok 2017 bol pri objeme 16,4 mil. € medziročne vyšší o 14 %
  - K tomuto výsledku prispelo najmä zvýšenie výnosov z odplát a provízií o 6 %

Rozdelenie priemernej zostatkovej splatnosti dlhopisov v jednotlivých dôchodkových fondoch

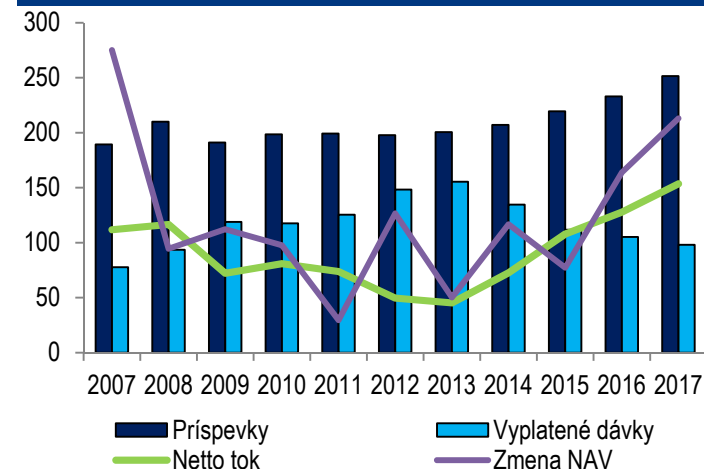
Doplnkové dôchodkové sporenie

Zvýšenie počtu účastníkov aj objemu spravovaného majetku dosiahlo maximum za posledných 10 rokov

- Počet účastníkov v sektore doplnkového dôchodkového sporenia sa počas roka 2017 zvýšil o viac ako 32 tisíc a v jeho závere tak dosiahol úroveň 757 tisíc
  - Tento nárast bol najvyšší za posledných minimálne desať rokov
  - Vývoj účastníkov bol pokračovaním nastúpeného trendu obnoveného záujmu o doplnkové dôchodkové sporenie, ktorý sa začal odvíjať v druhej polovici roka 2014 a postupne nabera na intenzite
- Počet poberateľov dávok sa za posledné 4 roky tiež uberá jedným smerom, avšak v tomto prípade nadol
- Prírastok NAV dosiahol 213 mil. €, čo je o takmer tretinu viac ako v predchádzajúcom roku
  - Dokonca možno hovoriť o najvyššom medziročnom náraste objemu spravovaných aktív od roku 2007
- O tri štvrtiny z nárastu NAV v sledovanom období sa postaral čistý tok prostriedkov
  - Ten pozostával z rozdielu medzi odvedenými príspevkami, ktoré podobne ako v predošliých rokoch vzrástli, a vyplatenými dávkami, ktorých objem bol už naopak dlhšie mierne na zstupe
- Zostávajúcu jednu štvrtinu vygenerovalo zhodnotenie aktív v doplnkových dôchodkových fondoch, ktoré patrilo historicky k tým vyšším
- Dominancia štyroch najväčších príspevkových fondov s podielom okolo 70 % na sektorovej NAV sa aj v roku 2017 pozvoľne znižovala

Vývoj príspevkov, vyplatených dávok a zmien celkovej NAV

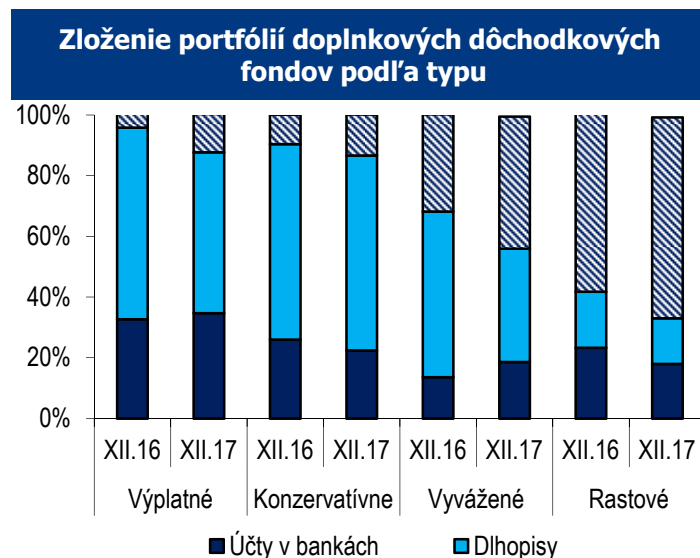

Doplnkové dôchodkové sporenie

Vo vyvážených doplnkových dôchodkových fondoch sa prehýbilo akciové vystavenie; rástli investície do nepriameho dlhopisového vystavenia

- Vo vývoji zloženia aktív doplnkových dôchodkových fondov s vyváženou investičnou stratégiou pretrvávali v roku 2017 tendencie pozorované už niekoľko minulých rokov
  - Išlo o zvýšenie podielu nástrojov akciovej povahy z 20 % na 26 % NAV
  - Zastúpenie dlhopisovej zložky sa znížilo z dvoch tretín na niečo málo cez polovicu aktív týchto fondov
- Zmeny, ktoré nastali v skladbe portfólia rastovo zameraných doplnkových dôchodkových fondov boli pomerne nevýrazné a nevymykali sa bežnej volatilité podielov jednotlivých zložiek z minulosti
  - Mierne sa zvýšil podiel dlhopisovej zložky tak, že na konci roka 2017 predstavoval 30 % objemu aktív

- Vo väčšine fondov dochádzalo k nahrádzaniu priamo držaných dlhových cenných papierov nepriamym dlhopisovým vystavením prostredníctvom podielových listov a nástrojov ETF
- Niekoľko doplnkových dôchodkových fondov využívalo pri riadení portfólia aj derivátové nástroje
  - Časť z nich mala zabezpečovací charakter menového a úrokového rizika, ale vybrané fondy ich využívali aj na nadobúdanie pozícií v rôznych podkladových aktívach

Úroková citlivosť dlhopisového portfólia klesla naprieč sektorom

- Po dlhoročnom období rastu sa ukazovateľ zostatkovej splatnosti začal počnúc druhým štvrt'rokom 2017 uberať smerom nadol
  - Výsledná miera poklesu za kalendárny rok dosiahla 0,8 roka a k poslednému dňu decembra 2017 figuroval tento parameter na úrovni 5,5 roka
  - Zníženie splatnosti a durácie sa odohralo v dlhopisovom portfóliu prevažnej väčšiny individuálnych doplnkových dôchodkových fondov
- V roku 2017 sa natiahal trend znižovania podielu dlhopisov v majetku doplnkových dôchodkových fondov, ktorých emitentom je slovenský subjekt
  - Medziročný pokles slovenských dlhopisov z 12 % na 8 % NAV v sektore bol čiastočne kompenzovaný zvýšenou alokáciou prostriedkov na vkladoch v domácich bankách
- V priemere za celý sektor bola ku koncu roka 2017 jedna štvrtina aktív denominovaná v cudzích menách, čo bola nezmenená hodnota v porovnaní s januárom 2017
- Medziročná priemerná nominálna výkonnosť za všetky doplnkové dôchodkové fondy dosiahla k 31. 12. 2017 hodnotu 3,7 %
  - Najvyšší výnos na úrovni 8,2 % zaznamenali rastovo orientované doplnkové dôchodkové fondy, priemer za vyvážené fondy bol 3,3 % a v skupine príspevkových konzervatívnych fondov spolu s výplatnými 0,2 %
- Sumárny zisk doplnkových dôchodkových spoločností sa medziročne viac ako zdvojnásobil
  - Najväčší vplyv malo zvýšenie výnosov z odplát za zhodnotenie majetku vo doplnkovom dôchodkovom fonde

2.

AKTUÁLNE ZMENY V OBLASTI REGULÁCIE TRHU S CENNÝMI PAPIERMI, V DÔCHODKOVOM SPORENÍ, V POISŤOVNÍCTVE A VO FINANČNOM SPROSTREDKOVANÍ A FINANČNOM PORADENSTVE

Všeobecná oblast'

- **LEI** – Identifikátor právnických osôb používaný pri ohlasovaní obchodov pridelený oprávneným osobám podľa zásad ISO 17442
- **Priamu povinnosť** mať pridelený LEI majú: (banky, o.c.p. niektoré regulované subjekty)
- **Nepriamu povinnosť** mať pridelený LEI majú osoby, ktoré nepodliehajú priamo ohlasovacej povinnosti, ale musia byť v hlásení identifikované prostredníctvom LEI (platí aj pre strany obchodu so sídlom mimo EU)
Klienti (oprávnení mať LEI podľa ISO 17422), **emitenti finančných nástrojov, subjekty postupujúce pokyny, subjekty s rozhodovacou právomocou na vykonanie transakcie**
- Povinnosť platí **od 3. januára 2018**
- Platí zásada - **Žiaden obchod bez platného LEI**
- Držiteľ LEI musí **minimálne raz ročne aktualizovať údaje** o spoločnosti a **zaplatiť poplatok** miestnej prevádzkovej jednotke (LOU) spravujúcej LEI
- V SR má akreditáciu na pridelenie LEI – CDCP SR, a.s.

Oblasť regulácie dôchodkového sporenia

❖ **Smernica IORP II (2016/2341/EÚ)**

- ❖ **Transpozícia zákonom č. 109/2018 Z. z.** ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
- ❖ Účinnosť zákona
  - ❖ od 1. mája 2018 - drobné úpravy vyplývajúce zo smernice o portabilite
  - ❖ od 1. januára 2019 – implementácia smernice IORP II

❖ **Hlavné oblasti zmien**

- ❖ Organizácia a riadenie spoločnosti – vlastné posúdenie rizík, kľúčové funkcie (interný audit), politika odmeňovania
- ❖ Cezhraničné prevody (časť kmeňa, majetku, portfólia)
- ❖ Výkon činnosti a dohľad - zohľadnenie veľkosti, prostredia a povahy činnosti subjektu

❖ **Nový výpis z ODÚ a výkaz dôchodkových dávok**

- ❖ Projekcie
- ❖ Podrobnosti vo forme opatrenia – prebiehajúca konzultácia NBS s MPSVaR

❖ PEPP – paneurópsky osobný dôchodkový produkt

- ❖ Prvý návrh zverejnený 29.6.2017 (výsledok iniciatívy COM od r. 2012 zasadenej do vytvorenia Unie kapitálových trhov (CMU))
- ❖ Pokračujúce pravidelné rokovania o návrhu (v súčasnosti predložený 3. kompromisný návrh textu nariadenia – BG PRES)

❖ Sporné body

- ❖ IORP inštitúcie (DDS) ako poskytovatelia
- ❖ Proces autorizácie a dohľadu
- ❖ Portabilita produktu

❖ Hlavné charakteristiky

- ❖ Široká škála poskytovateľov (správcovia fondov, vrátane DDS, poisťovne, banky, o. c. p.)
- ❖ Spoločné pravidlá pre minimálny obsah zmlúv, zverejňovanie informácií (PEPP KID a PBS) a distribúciu
- ❖ Prenositel'nosť (portabilita) medzi členskými štátmi (zmena poskytovateľa, existencia podúctov)

❖ Predpokladaný proces

- ❖ Pokračovanie rokovaní na úrovni EÚ (BG PRES, od 1. júla 2018 – rakúske predsedníctvo)

Nová forma vykazovania pod záštitou EIOPA a ECB

- ❖ **Decision of the Board of Supervisors on EIOPA's regular information requests towards NCAs regarding the provision of occupational pensions information**
  - ❖ Schválené 10. apríla 2018
  - ❖ Zverejnené na webe EIOPA
  - ❖ Obsahuje základné požiadavky a vzory výkazov
  - ❖ Cieľ – jednotný rámec pre zasielanie pravidelných informácií prostredníctvom NCA, zlepšiť kvalitu a dostupnosť údajov
- ❖ **Nové výkazy**
  - ❖ Formát XBRL (možnosť zasielať do NBS vo formáte XML, predkladanie do ŠZP – nové opatrenie NBS)
  - ❖ Zosúladenie s výkazmi predkladanými do ECB
  - ❖ Ročné a kvartálne výkazy
  - ❖ Individuálne a agregované údaje
- ❖ **Časový rámec**
  - ❖ Prvé kvartálne reporty – za tretí štvrt'rok 2019
  - ❖ Prvé ročné reporty – za rok 2019 predkladané v roku 2020
  - ❖ Finálna taxonómia – november 2018 (pre kvartálne reporty)

Oblast' regulácie trhu s cennými papiermi

❖ Legislatíva

- ❖ Účinnosť novely zákona od 3.1.2018 - nové povinnosti pre banky a o.c.p.
  - ❖ Časť transpozície je aj v ostanej novele zákona o fin. sprostredkovaní účinnej od februára 2018 – striktnejšie upravené povinnosti pre finančných agentov, ktoré musia dodržiavať podľa Zákona
- ❖ Prijaté a schválené dve nové opatrenia NBS v oblasti výkazníctva – účinné od 3.1.2018

❖ ESMA

- ❖ Prijaté rozhodnutia o product intervention podľa čl. 40 a 41 MiFIR – zákaz predaja neprofesionálnym klientom binárnych opcií a obmedzenie predaja rozdielových zmlúv neprofesionálnym klientom
- ❖ Pokračujúca práca na Level 3 – schválené a zverejnené usmernenia k riadeniu produktov, finalizuje sa usmernenie k vyhodnocovaniu vhodnosti
- ❖ Priebežný aktualizácia Q&As v oblasti investor protection, market structure
  - ❖ Tento proces bude naďalej prebiehať v počas r. 2018 a nasledujúcich rokoch v nadväznosti na aplikačnú prax a prípadne problémy a nejednotnosť interpretácie

❖ Komunikačné aktivity NBS

- ❖ Aplikačné problémy v praxi, intenzívna komunikácia s trhom ohľadom interpretácie zákonných ustanovení a priamo aplikovateľných Level 2 predpisov.
  - ❖ Príprava FAQ ohľadne najviac diskutovaných tém
    - ❖ poskytovanie a prijímanie stimulov, riadenie produktov, informovanie o nákladoch, písomné zmluvy s klientmi, nahrávanie telefonickej a elektronickej komunikácie, vykazovanie transakcií, LEI kódy atď.
  - ❖ V sektore finančného sprostredkovania sa otázky týkajú predovšetkým stimulov a písomných zmlúv a duplicity povinnosti vo vzťahu OCP vs. FA
  - ❖ V bankovom a o.c.p. sektore sa otázky zameriavajú predovšetkým na poskytovanie investičného poradenstva v súvislosti so zvyšovaním kvality poskytovanej služby a stimulmi, ako aj transakčné vykazovanie v prípade fondov atď.
- ❖ NBS neplánuje vydávať jednostranný výklad k týmto problémom bez toho, aby zo strany ESMA bolo naznačené aspoň základné smerovanie, pričom sa NBS bude samozrejme snažiť čo najlepšie usmerniť trh, aby nedochádzalo k aplikačným diskrepanciám a právnej neistote

- „**Internalizátor vyrovnania**“ je každá banka / o.c.p. ktorá vykonáva prevodné príkazy inak ako prostredníctvom systému vyrovnania transakcií s cennými papiermi;
  - Internalizátori vyrovnania sú **účastníci centrálnych depozitárov a finančné inštitúcie**, ktoré vedú účty majiteľov na nižších úrovniach vedenia účtov;
- Podľa článku 9 ods. 1 nariadenia č. 909/2014 (CSDR) **internalizátori vyrovnania** každý štvrtý rok oznamujú príslušným orgánom (NBS) **celkový objem a hodnotu všetkých transakcií** s cennými papiermi, ktoré vyrovnali mimo systémov vyrovnania transakcií s cennými papiermi;
  - Príslušné orgány bezodkladne postúpia informácie orgánu ESMA a informujú ho o každom potenciálnom riziku vyplývajúcom z danej činnosti vyrovnania;
- **Delegované nariadenie komisie (EÚ) č. 2017/391** špecifikuje obsah oznámení o internalizovanom vyrovnaní, **vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2017/393** stanovuje vzory a postupy pre oznamovanie;
  - nadobúda účinnosť 10. marca 2019, prvá správa sa predkladá do 10 pracovných dní od konca prvého kvartálu nasledujúceho po 10. marci 2019 – **t.j. 10. júla 2019**.
- Spôsob zasielania údajov o internalizovanom vyrovnaní bude určený opatrením NBS. NBS za týmto účelom vydá novelu **opatrenia č. 13/2014**

- **SFTR** - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 2015/2365 z 25. novembra 2015 o **transparentnosti transakcií financovania prostredníctvom cenných papierov a opätovného použitia** a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012, účinné od januára 2016, avšak uplatňovanie ohlasovacej povinnosti až cca od 2Q 2019
- **Ohlasovacia povinnosť** - všetky transakcie financovania prostredníctvom cenných papierov (Securities Financing Transaction / SFT) – (napr. repo obchody) uzatvorené medzi protistranami musia byť hlásené archívu obchodných údajov
- **Transparentnosť voči investorom** - transparentnosť subjektov kolektívneho investovania v pravidelných správach a predzmluvných dokumentoch
- **Transparentnosť opätovného použitia** - stanovené podmienky na akékoľvek právo protistrán na opätovné použitie finančných nástrojov prijatých ako zábezpeka
- Ohlasovacia povinnosť **najskôr 12 mesiacov** od zverejnenia RTS a ITS (ešte nie sú zverejnené)

Legislatíva SR a iniciatívy NBS

Novela Zákona o kolektívnom investovaní – návrh pred pripomienkovým konaním (predpokladaný začiatok jún 2018)

- ✓ Úprava konaní súvisiacich s činnosťou samosprávnych investičných fondov
- ✓ Zavedenie možnosti subjektov kolektívneho investovania účtovať v účtovnom roku, ktorý sa nezhoduje s kalendárnym rokom súvisiaca najmä s cezhraničným fungovaním štruktúry hlavného a zberného fondu
- ✓ Posun rozhodujúceho dňa pri vyplácaní cenných papierov fondov pri štruktúre hlavných a zberných fondov
- ✓ Úpravy týkajúce sa klasifikácie subjektov kolektívneho investovania
- ✓ Ďalšie minoritné úpravy (zlučovanie správcovských spoločností so zahraničnými správcovskými spoločnosťami, iné technické opravy znenia zákona)

Nové opatrenie NBS o predkladaní výkazov a iných správ fondmi a správcovskými spoločnosťami (predpokladaná účinnosť január 2019)

- ✓ Špecifikácia výkazov a správ predkladaných správcovskou spoločnosťou za investičný fond s premenlivým základným imaním
- ✓ Špecifikácia výkazov predkladaných samosprávnym investičným fondom
- ✓ Ďalšie úpravy a doplnenia v existujúcich výkazoch na základe požiadaviek odborných útvarov na účely dohľadu a na účely štatistiky (len v minimálnej miere)

Nová legislatíva na európskej úrovni a iniciatívy Európskej Komisie a ESMA

Delegované Nariadenie k Nariadeniu o európskych dlhodobých investičných fondoch (ELTIF)

- ✓ Február 2018 – Komisia zverejnila Delegované Nariadenie týkajúce sa regulačných technických predpisov o finančných derivátových nástrojoch výlučne na účely hedžingu, dostatočnej životnosti európskych dlhodobých investičných fondov, kritériách na posúdenie trhu pre potenciálnych kupujúcich a na ocenenie aktív, ktoré sa majú odpredať, a o typoch a charakteristikách služieb, ktoré sú k dispozícii retailovým investorom

Fondy peňažného trhu

- ✓ Marec 2018 – zverejnenie Usmernení ESMA k scenárom stresových testov podľa článku 28 nariadenia o fondoch peňažného trhu
- ✓ Príprava ďalších Usmernení ESMA k predkladaniu výkazov podľa Nariadenia o fondoch peňažného trhu
- ✓ Príprava delegovaných nariadení Komisie podľa Nariadenia o fondoch peňažného trhu na základe technickej pomoci ESMA (požiadavky na likviditu a kreditnú kvalitu prípustných nástrojov peňažného trhu, hodnotenie kreditnej kvality nástrojov peňažného trhu)

Nové legislatívne návrhy Komisie k cezhraničnej distribúcii fondov (návrh nového Nariadenia, novely UCITS a AIFMD)

- ✓ Zosúladienie všeobecných ustanovení o propagácii platných pre UCITS aj pre AIF
- ✓ Zavedenie centrálnej databázy právnych predpisov týkajúcich sa distribúcie a propagácie fondov a zavedenie centrálnej databázy poplatkov vybraných od fondov pôsobiacich cezhranične (ESMA a orgány dohľadu ČS)
- ✓ Zavedenie centrálnej databázy UCITS, AIF a ich správcov s informáciou o ich pôsobnosti v členských štátoch (na úrovni ESMA)
- ✓ Zosúladienie notifikačných procedúr (nové splnomocnenie pre ESMA a zrušenie doterajších)
- ✓ Zavedenie postupov pri zmene notifikácie o zámere distribuovať fond cezhranične
- ✓ Zavedenie postupov pri ukončení distribúcie fondu cezhranične
- ✓ Úprava tzv. pre-marketingu (činností smerujúcich k distribúcii) pri AIF, EUSEF a EuVECA fondoch

OBLASŤ REGULÁCIE POISTENIA A ZAISTENIA

- EIOPA materiál o garančných schémach (bude zverejnený v lete 2018):
  - porovnanie v rámci členských štátov EU,
  - zamietá súčasný status quo,
  - podporuje zavedenie garančných schém v celej EU
  - podporuje miernu harmonizáciu,
  - zatiaľ neodporúča úplnú harmonizáciu s jednotnou garančnou schémou v EU.

Terajšie akoby "garančné schémy" pre motor insurance v prípade nezistených vinníkov,.... nepovažuje EIOPA v materiáli za garančnú schému, ale iba stanovenie vyplývajúce z motor insurance smernice (plánovaný recast).

- Príklady garančných schém z Rumunska a Holandska
  - v Rumunsku je aktuálne ex-ante systém, ktorý znamenal zdraženie poistného, pretože z každého predpísaného poistného poisťovňa odvádza isté percento do rezolučného fondu,
  - v Holandsku je systém zatiaľ nastavený ex-post, t.j. značný moral-hazard nakoľko ostatné „slušné“ poisťovne sa budú podieľať na vyrovnaní

Odporúčame vyjadrenie sektora v rámci verejnej konzultácie EIOPA materiálu „Discussion paper on resolution funding and national IGSS“.

- **LTG (Long Term Guarantees) 1. jún 2018 termín pre poisťovne na zaslanie údajov do NSAs**
  - Účasť povinná (výber EIOPA)
  - Účasť dobrovoľná
  - EIOPA tiež zverila udaje k tomuto na stránke tu: <https://eiopa.europa.eu/publications/qis/insurance/insurance-long-term-guarantees-assessment>
- **NLCS (Non-Life underwriting Comparative Study on Internal Models)**
  - EIOPA vybrala subjekty, ktoré používajú interný alebo čiastočný interný model

- **Stress Testy 2018 v rámci skupín**
  - údaje nezasiela NBS, ale poisťovne ich zašlú materskej spoločnosti a tá ich odošle orgánu dohľadu nad skupinou, ktorý ich po zvalidovaní odošle do EIOPA. Validácia bude následne aj v EIOPA.
  - zásadná pripomienka z trhu o nezverejňovaní individuálnych údajov nebola EIOPA akceptovaná, avšak na úrovni BOS sa odhlasovalo, že bude potrebný predchádzajúci súhlasu predmetnej poisťovne

<https://eiopa.europa.eu/Pages/Financial-stability-and-crisis-prevention/Stress-test-2018.aspx>
- **EIOPA robí dodatočné validácie QRT harmonizovaných výkazov, ktoré nie sú implementované v XBRL taxonómii.**
  - Identifikovaná chybovosť najme vo výkaze o aktívach SE.06
  - EIOPA plánuje pokračovať v dodatočných kontrolách (*nie sú v XBRL taxonómii, tak poisťovne budú oslovované dodatočné na individuálnej báze*)

Aktivity v EÚ smerom k harmonizovanému rámcu pre ozdravenie a rezolúciu v poisťovníctve

EIOPA a ESRB nezávisle na sebe zverejnili v lete 2017 svoje predstavy (nejde o legislatívny návrh) harmonizovaného rámca pre ozdravenie a riešenie krízových situácií v poisťovníctve*

- Správy sa zhodujú, že prínosy takéhoto rámca v EÚ by prevýšili jeho náklady
- Cieľom rámca by mala byť ochrana poistníkov a zabezpečenie finančnej stability
- Rámec by mal v princípe platiť pre všetky poisťovne a zaistovne, na ktoré sa vzťahuje smernica Solvency II
- Počíta sa s princípom proporcionality pri aplikácii rámca
- Nepočíta sa so žiadnou dodatočnou kapitálovou požiadavkou
- Možné zdroje financovania riešenia krízových situácií: osobitný rezolučný fond a/alebo harmonizované IGSs

*EIOPA: **Opinion to Institutions of the European Union on the Harmonisation of Recovery and Resolution Framework for (Re)Insurers Across the Member States**, July 2017.

https://eiopa.europa.eu/Publications/Opinions/EIOPA-BoS-17-148_Opinion_on_recovery_and_resolution_for_%28re%29insurers.pdf

ESRB: **Recovery and resolution for the EU insurance sector: a macroprudential perspective**, August 2017.

http://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/reports/esrb.reports170817_recoveryandresolution.en.pdf?2482b63192aa290441664f8acc92e6b8

Obsah harmonizovaného rámca pre ozdravenie a rezolúciu v poisťovníctve podľa EIOPA

Fázy riadenia krízy	Hlavné zložky potenciálneho rámca	Vplyv na
Príprava a plánovanie	Ozdravné plánovanie	Poisťovne a zaist'ovne
	Plánovanie riešenia krízovej situácie	Rezolučný orgán
	Hodnotenie riešiteľnosti krízovej situácie	Rezolučný orgán
Včasná intervencia	Podmienky pre spustenie včasnej intervencie	-
	Právomoci v rámci včasnej intervencie	Orgán dohľadu
Riešenie krízovej situácie	Orgán riešenia krízových situácií	-
	Ciele riešenia krízových situácií	-
	Podmienky začatia rezolučného konania	-
	Právomoci a nástroje riešenia krízových situácií*	Rezolučný orgán
	Ochranné opatrenia (vo vzťahu k poistníkom a veriteľom)	-
Spolupráca a koordinácia	Inštitucionálne zabezpečenie cezhraničnej spolupráce a koordinácie pri riešení krízových situácií	Orgány dohľadu a rezolučné orgány v EÚ

*S nástrojom „reštrukturalizácia, limitácia a odpis záväzkov z poistenia“ počíta EIOPA len ako s nástrojom „poslednej inštancie“.

Obidva dokumenty počas ich prípravy NBS pripomienkovala.

Pripomienky a komentáre sa týkali:

- nedostatočnej argumentácie a analýzy prínosov a nákladov potenciálneho rámca v dokumentoch, ktoré by lepšie podporili závery o prospešnosti rámca,
- požiadavky zabudovať do rámca silný princíp proporcionality,
- nutnosti vyjasniť vzťah a vzájomnú pozíciu medzi deklarovanými cieľmi rámca (t.j. ochrana poistencov a zabezpečenie finančnej stability),
- vyjadrenia odmietavého postoja NBS k možnosti zavedenia rezolučného nástroja „reštrukturalizácia, limitácia a odpis záväzkov z poistenia“,
- požiadavky zabezpečenia konzistentnosti rámca so smernicou Solvency II.

- Zákon o dani z poistenia
  - zásadné pripomienky NBS
  - vypustená daň zo životného poistenia
  - zjednotenie sadzieb pre odvetvia neživotného poistenia na sadzbu 8 %
- Novela zákona o poisťovníctve
  - V prípade IBIPs produktov povinnosť investovať predpísané % zaplateného poistného zníženého o poistné na krytie rizika
    - prvý rok 50 %
    - druhý rok 65 %
    - tretí rok a ďalšie 80 %
  - Nové predzmluvné informačné dokumenty
    - pre životné aj neživotné poistenie
    - informácia o distribučných nákladoch

OBLASŤ REGULÁCIE FINAČNÉHO SPROSTREDKOVANIA A FINANČNÉHO PORADENSTVA

- Rozsah pôsobnosti / vymedzenie pojmov
  - Novela stanovuje povinnosti aj finančným inštitúciám
(hlavne v oblasti informačných povinností voči klientovi)
- Odborné a organizačné požiadavky
- Informačné povinnosti a pravidlá výkonu činnosti
- Požiadavky na investičné produkty založené na poistení

Zmeny pri registrácii

- Povinnosti
- Lehoty
- Možnosť PFA/VFA podať písomnú žiadosť o odregistrovanie

Dôveryhodnosť

- Výpis z registra trestov
- Čestné prehlásenie
- **Potvrdenie zo súdu**
- Vplyv sankčných konaní

- Väčší rozsah kontinuálneho vzdelávania
- Zrušenie výnimiek
- Poskytovatelia OFV
- Registračné povinnosti a zverejňovanie
- Prechodné obdobie
- Odborný garant finančnej inštitúcie
  - postavenie a kompetencie

- Test klienta
- Predzmluvné informačné dokumenty (IPID, KID ...)
- Vyhlásenie o vhodnosti
- Schvaľovací proces poistného produktu
vymedzenie cieľového trhu, posúdenie všetkých relevantných rizík, zabezpečiť distribúciu poistného produktu v rámci cieľového trhu (poistovne majú povinnosť stanoviť pravidlá distribúcie pre svoje distribučné kanály)

- Vykonávacie nariadenie POG
- Vykonávacie nariadenie IBIPs
- Vykonávacie nariadenie IPID
- Prvý balík Q&A k implementačným nástrojom smernice IDD
  - bude schválený na BoS v júni 2018 a následne zverejnený na webe
  - bude priebežne aktualizovaný (najbližšie na tému IPID)
- Európska komisia uskutoční v júni 2018 verejnú diskusiu k záverom vyplývajúcim zo štúdie pod názvom "Distribučné systémy retailových investičných produktov v rámci Európskej únie"

- Poistenie a zaistenie (kapitálový trh)
  - najmenej 1 250 000 eur/udalosť a 1 880 000 eur/úhrnom
- Časový rozsah krytia?
- Eur. komisia pripravuje vydanie delegovaného nariadenia Komisie, s účinnosťou 1. októbra 2018
  - Limit poistného plnenia pre poistné krytie v poistnej zmluve sa zvýši z 1 250 000 eur na 1 300 370 eur na každú poistnú udalosť a najmenej 1 924 550 eur namiesto pôvodného 1 850 000 eur úhrnom pre všetky poistné udalosti vzniknuté v jednom kalendárnom roku.

- Vyššia spravodlivosť pri stanovení výšky príspevkov podľa veľkosti podriadených sietí
  - Smernica stanovila povinnosť členských štátov umožniť sankcionovanie a dohľad nad všetkými osobami vykonávajúcimi finančné sprostredkovanie t.j. aj nad podriadenými a viazanými sieťami
- Diskusia s trhom

Ďakujeme za pozornost'